**Република Србија**
**УПРАВНИ СУД**
**23 У.9650/16 (2012)**
**07.09.2016. године**
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Управни суд, у већу састављеном од судија: Стева Ђурановића, председника већа, Гордане Гајић Салзбергер и Гордане Богдановић, чланова већа, са судским саветником Миром СтевићКапус, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца А.А. Из ..., .. бр. ..., чији је пуномоћник Ђорђе М. Дозет, адвокат из Београда, Савска бр. 33, против Министарства одбране РС, Управе за одбрамбене технологије СМР МО, ради поништаја решења УП-2 број 93-5/09 од 20.02.2012. године, у извршењу одлуке Уставног суда Уж. 5074/2014 од 09.06.2016. године, у правној ствари престанка службе цивилног лица у војци, у нејавној седници већа, одржаној дана 07.09.2016. године, донео је

**П Р Е С У Д У**

Тужба **СЕ УВАЖАВА**, **ПОНИШТАВА** решење Министарства одбране РС, Управе за одбрамбене технологије СМР МО, УП-2 број 93-5/09 од 20.02.2012. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

**О б р а з л о ж е њ е**

Пресудом Управог суда 23 У.4242/12 од 03.04.2014. године одбијена је тужба тужиоца А.А. Из ..., поднета против решења Министарства одбране РС, Управе за одбрамбене технологије СМР МО, УП-2 број 93-5/09 од 20.02.2012. године, којим је одбијена, као неоснована, жалба тужиоца бившег цивилног лица на служби у Војнотехничком институту, изјављена на решење директора Војнотехничког инсистута, Инт.бр.011/45-20/287 од 08.04.2005.године, којим, тачком 1. диспозитива, тужиоцу, цивилном лицу на служби у Војнотехничком институту, распоређеном на радно место ..., престаје служба у ВСЦГ без његове сагласности, због укидања радног места, односно смањења броја извршилаца на том радном месту, са 10.05.2005. године. Тачком 2. дипозитива, одређено је да тужиоцу припада право на исплату једнократне отпремнине у висини од дванаестоструког износа бруто плате коју је остварио за месец који претходи месецу у коме му је престала служба, као и право на новчану накнаду и друга права по основу незапослености по прописима о запошљавању

Републике Србије, а да ће обрачун и исплату једонкратне отпремнине по овом решењу, извршити Рачуноводствени центар МО на текући рачун тужиоца до дана престанка службе. Тачком 3. диспозитива, одређена је дужност тужиоца да се у року од 30 дана од дана престанка службе пријави Националној служби за запошљавање, ради остваривања права на новчану накнаду и друга права за време незапослености, док је тачком 4. диспозитива одређено да тужиоцу припада право на годишњи одмор сразмерно времену проведеном у служби у 2005. години, у трајању од 12 радних дана, који може искористити до дана престанка службе.

Против наведене пресуде тужилац је изјавио Уставом суду уставну жалбу.

Одлуком Уставног суда Уж.5074/2014 од 09.06.2016. године, усвојена је уставна жалба А.А. и утврђено да је пресудом Управног суда У.4242/12 од 03.04.2014. године повређено право подосиоца уставне жалбе на правично суђење, из члана 32. став 1. Устава Републике Србије (став 1. диспозитива), поништена је пресуда Управног суда У.4242/12 од 03.04.2014. године и одређено да Управни суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе, поднетој против решења Министарства одбране - Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије УП-2 број 93-5/09 од 20.02.2012. године (став 2. диспозитива). У ставу 3. диспозитива, усвојена је уставна жалба А.А. и утврђено да је у управном поступку који је вођен пред Војнотехничким институтом у предмету Инт.бр.011/45-20/287 повређено право подносиоца уставне жалбе на суђење у разумном року, из члана 32. став 1. Устава Републике Србије, а ставом 4. диспозитива, утврђено право подносиоца устане жалбе на накнаду нематеријалне штете у износу од 700 еура у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате која се исплаћује на терет буџетских средстава – раздео Министарства правде у року од четири месеца од дана достављања ове одлуке Министарству.

Према образложењу одлуке Уставног суда, решење о престанку службе цивилном лицу у војсци, у случају смањења броја извршилаца на његовом радном месту, мора да садржи разлоге због којих служба престаје управо том лицу. У вези са тим констатовао је да је другостепени орган у допуњеном поступку утврдио да је на основу Одлуке министра одбране Стр.пов.бр.904-2 од 08.04.2005. године смањен број извршилаца на радном месту „водећи истраживач“ на коме је подносилац уставне жалбе био распоређен али да другостепено решење у образложењу садржи само констатацију да је надлежни старешина утврдио да подносиоцу треба да престане служба, без навођења доказа, чињеница и разлога на којима се заснива закључак тог органа о оправданости одлуке да управо њему престане служба. Поред тога, по оцени Уставог суда, другостепени орган био је у обавези да изложи чињенице и оправдане разлоге који би јасно упућивали на закључак да остала три цивилна лица, изузев подносиоца и још једног лица, у већој мери задовољавају захтеве радног места на коме се смањује број извршилаца, чиме би се показало да је овлашћење да се одреди лице коме престаје служба коришћено у сврху обезбеђивања најбољег функционисања службе након смањења броја извршилаца, а не да је примењено супротно тој сврси и да је оно злоупотребљено. Такође, Устави суд указао је да се у оспореном решењу не спомиње који је материјални пропис у време доношења решења о престанку службе подносиоца, садржао критеријуме које је примењивала радна група Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране приликом преиспитивања већ донетих одлука о престанку службе цивилних лица. Уставни суд констатује да како у управном поступку није прибављен извештај Националне службе за запошљавање, као доказ о могућности заснивања радног односа подносиоца у другом предузећу, установи или државном органу на радном месту које одговара његовој стручној спреми, односно могућности стицање стручне оспособљености, доквалификацији

или преквалификацији, то се без потпуног утврђивања чињеница које се тичу могућности остваривања права из члана 144. став 1. Закона о Војсци Југославије, није могло оценити да ли су постојали сви законом прописани услови за престанак службе цивилног лица без његове сагласности. На основу изнетог, Уставни суд је оценио да је оспореном пресудом Управног суда У.4242/12 од 03.04.2014. године, којом је тужба тужиоца одбијена, јер је Управни суд оценио да је правилно другостепени орган у поновном поступку утврдио да је радно место на коме је подносилац уставне жалбе био распоређен укинуто, повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење.

Поступајући у извршењу одлуке Уставног суда, којом је поништена пресуда Управног суда У.4242/12 од 03.04.2014. године, Управни суд је, испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са чланом 41. став 1. Закона о управим споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), поново оценио наводе тужбе, одговора на тужбу, списе предмета ове управне ствари, па је нашао да је тужба основана.

Управни суд је овај спор решио без одржавања усмене расправе, сагласно члану 33. став 2. Закона о управним споровима, будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебо утврђивање чињеничног стања.

Према одредби члана 166. став 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Чланом 171. Устава утврђено је да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (став 1.); да Уставни суд својом одлуком уређује начин њеног извршења, када је то потребно (став 2.); а да се извршење одлука Уставног суда уређује законом.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о Уставном суду ("Сл. гласник РС", бр. 109/07...18/13), прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне и друге организације, удружења грађана или верске заједнице, дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, прописано је да, када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Тужбом поднетом Управном суду дана 02.04.2012. године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа са законом прописаних разлога. Наводи да се из оспореног решења не види које је тужиочево радно место, да ли је радно место тужиоца укинуто или је на том радном месту смањен број извршилаца. Сматра да су докази који су морали постојати у време доношења првостепеног решења, прибављени у виду потврда или извештаја, који датирају из 2011. и 2012. године, те да се истима наводно, потврђује да је неспоран правни основ првостепеног решења, као и да је тужени покушао извршити обавезе из члана 144. став 1. закона, пре него што је решио на основу члана 143. став 1. тачка 9. закона. Са изнетих разлога предлаже да суд у смислу члана 43. Закона о управним споровима у спору пуне јурисдикције пресудом поништити другостепено решење туженог

органа и првостепено решење директора Војнотехничког института Инт.бр. 011/45-20/287 од 08.04.2005. године.

Тужени орган у одговору на тужбу истиче да је тужба неблаговремена уз образложење да је адвокат тужиоца утужено решење примио дана 02.03.2012. године, те да је тужбу поднео Управном суду по истеку рока од 30 дана. Даље наводи да је тужба неоснована, те да у целости остаје при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења. Предложио је да суд тужбу одбаци као неблаговремену.

Из списа предмета произлази да је у поновном поступку, а поступајући у извршењу пресуде Управног суда III-4 У 11612/10 (2009) од 10.06.2011. године, тужени орган донео оспорено решење, према чијем образложењу су надлежне старешине, након извршених организацијско-мобилизацијских промена и измене мирнодопске формације, извршиле анализу стања попуна јединица и установа из своје надлежности и утврдила којим лицима престаје служба, без њихове сагласности, због укидања радног места, односно смањења броја извршилаца на једном радном месту. Даље је наведено да је паралелно са управним поступком вођен и поступак пред Комисијом за разматрање представки цивилних лица на служби у Војсци и Министарству одбране, која је образована Одлуком министра одбране Пов.бр. 781-1 од 14.04.2005.г одине, са задатком „да према социјално-материјалном положају лица сагледа могућност проналажења адекватног решења о сваком конкретном случају“, да је проверу и оцену података са предложеног списка лица вршила радна група Сектора за материјалне ресурсе, образована по наређењу помоћника министра одбране за материјалне ресурсе Пов.бр.622-1 од 15.04.2005. године, са задатком да прикаже преглед свих лица са списка према струној спреми, дужини стажа осигурања и година старости, социјалном и брачном статусу, као и другим „елементима“ за које је координатор радне групе проценио да су потребни, да је завршну контролу наведеног списка лица вршила Управа за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране, у чијој су надлежности кадрови и кадровска проблематика. Даље је наведено да је Управа за кадрове издала потврду број 8007-9/11 од 27.01.2012. године из које произлази да у време престанка службе тужиоца, није постојала могућност распореда на друго одговарајуће радно место, као ни могућност преквалификације. Такође је наведено да је Управа за организацију Сектора за политику одрбране Министарства одбране уз акт Инт.бр.1875-2 од 19.12.2011. године доставила извод из Одлуке о организацијско-мобилизацијским променама Стр.пов.бр.904-2 од 08.04.2005. године из кога произлази да је том одлуком, између осталог, предвиђено да се организацијско-мобилизацијске промене у Војнотехничком институту Војске Југославије, формација број 321.304, у Сектору за ваздухоплове, број ..., у Одељењу конструкције, у Одсеку за пројектовање ваздухопловних структура на формацијском месту ..., тако што ће се одредити три уместо пет извршилаца, те да је у завршим одредбама наведене одлуке назначено да се измене и допуне у формацијама реализују до 10. априла 2005. године. На основу овако утврђеног чињеничног стања тужени орган закључио је да је у време престанка службе тужиоца постојао формални акт – нова формација, којом је на предметном формацијском месту смањен број извршилаца, на дан престанка службе тужиоца 10.05.2005. године, и да у време престанка службе тужиоца није постојала могућност његовог распореда на друго одговарајуће радно место у прилог чему говоре потврде надлежних органа које садрже чињенице о којима надлежни орган води службену евиденцију и које имају значај јавне исправе, те да су у конкретном случају испуњени услови из члана 143. став 1. тачка 9. Закона о Војсци Југославије. Са изнетих разлога тужени орган је сходно одредби члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Пресудом Управног суда дана 23 У.4242/12 од 03.04.2014. године одбијена је тужба тужиоца изјављена против решења туженог органа УП-2 бр. 93-5/09 од 20.02.2012. године. Управни суд је нашао да је правилно поступио тужени орган када је одбио жалбу тужиоца изјављену против решења првостепеног органа, налазећи да је првостепени орган правилно одлучио да тужиоцу престане служба у Војсци у складу са одредбом члана 143. став 1. тачка 9. Закона о Војсци Југославије, отклонивши повреде правила поступка на које је Управни суд указао у пресуди Управног суда III-4 У.11612/10 (2009) од 10.06.2011. године. Ово са разлога што је у конкретном случају, услед измене и допуне формације, дошло до укидања радног места тужиоца, на начин ближе описан у образложењу оспореног решења, те да тужиоцу није претходно могло да се обезбеди једно од права предвиђених одредбом члана 144. став 1. Закона о Војсци Југославије.

Одредбом члана 44. Уредбе о служби цивилних лица у Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 36/94 ...44/02), која је била на снази у време престанка службе тужиоца, пропиасано је да се за утрђивање разлога за смањење броја извршилаца због којих цивилном лицу на једном радном месту престаје служба, образује комисија. Комисија из става 1. овог члана састоји се од најмање три члана. За чланове комисије именују се професионални војници или цивилна лица која имају увид у рад цивилног лица и познају послове радног места, осим лица распоређених на радна места на којима се смањује број извршилаца. При давању предлога за престанак службе цивилног лица због смањеног броја извршилаца на једном радном месту, цене се радни квалитети тог лица, који подразумевају и оцену резултата његовог рада.

Одредбом лана 143. тачка 9. Закона о Војсци Југославије (“Службени лист СРЈ”, бр. 43/94...37/02 и "Службени лист СЦГ", бр. 7/05 и 44/05) која је била на снази у време престанка службе тужиоца, било је прописано да цивилном лицу у војсци престаје служба без његове сгласности, поред осталог, ако се укида радно место не које је распоређено или се смањује број извршилаца на једном радном месту.

Одредбама члана 144. став 1. тач. 1. и 2. истог закона прописано је да цивилном лицу у војсци чије се радно место укида или се смањује број извршилаца на једном радном месту престаје служба ако му се претходно није могло обезбедити једно од следећих права: 1) заснивање радног односа у другом предузећу, установи или државном органу на радном месту које одговара његовој стручној спреми; 2) стицање стручне оспособљености, доквалификацији или преквалификацији за рад у војци или заснивање радног односа у предузећу, установи, односно државном органу.

Полазећи од напред изложеног чињеничног стања, те цитираних одредби Закона о Војсци Југославије, по оцени Управног суда решење о престанку службе цивилном лицу у војсци у случају смањења броја извршилаца на његовом радном месту, мора да садржи разлоге због којих служба престаје управо том лицу. Тужени орган у допуњеном поступку утврдио је да је на основу Одлуке министра одбране Стр.пов.бр.904-2 од 08.04.2005. године смањен број извршилаца на радном месту ... на коме је тужилац био распоређен, међутим оспорено решење у образложењу садржи само констатацију да је надлежни старешина утврдио да подносиоцу треба да престане служба, не наводећи при том доказе, чињенице и разлоге на којима се заснива закључак тог органа о оправданости одлуке да управо тужиоцу престане служба на наведеном радном месту на коме је био распоређен. Дакле, у конкретном случају постојала је обавеза туженог органа да изложи чињенице и оправдане разлоге који би јасно упућивали на закључак да три цивилна лица која су распоређена на радном месту ..., у односу на тужиоца у већој мери задовољавају захтеве радног места на коме се смањује број извршилаца. Излагањем релевантних

чињеница и давањем оправданих разлога о томе да лица распоређена на радном месту ... у већој мери задовољавају захтеве тог радног места у односу на тужиоца показало би се да је овлашћење да се одреди лице коме престаје служба коришћено у сврху обезбеђивања најбољег функционисања службе након смањења броја извршилаца, а не да је примењено супротно тој сврси или да је евентуално дошло до његове злоупотребе. Поред тога тужени орган позива се на критеријуме које је примењивала радна група Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране, образована по наређењу помоћника за МО за материјалне ресурсе, Пов.бр.622-1 од 15.04.2005. године, при чему се не помињу конкретне одредбе и материјални пропис који је у време доношења решења о престанку службе тужиоца, садржао те критеријум, већ се наводи да је координатор те радне групе примењивао „елементе за које је проценио да су потребни“. Поред наведеног у управном поступку није прибављен ни извештај Националне службе за запошљавање, као доказ о могућности заснивања радног односа тужиоца у другом предузећу, у установи или државном органу на радном месту које одговара његовој стручној спреми, односно могућности стицања стручне оспособљености, доквалификације или преквалификације али је и поред наведеног утврђено да се тужиоцу нису могла обезбедити права из члана 144. став 1. Закона о Војсци Југославије.

Полазећи од напред изложеног, по оцени Управног суда, оспорено решење донето је уз повреду одредби члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, из разлога што образложење оспореног решења, не упућује на решење какво је дато у диспозитиву, а и са разлога што у спроведеном поступку нису изведени сви докази који су од значаја за утврђивање одлучних чињеница у смислу одредбе члана 125. у вези члана 149. истог закона.

Истакнути приговор неблаговремености поднете тужбе и предлог туженог органа да суд тужбу одбаци као неблаговремену, суд је оценио као неосноване. Ово са разлога што из стања у списима предмета произлази да је оспорено решење пуномоћник тужиоца примио дана 02.03.2012. године, те да је рок за подношење тужбе у управном спору од 30 дана од дана достављања управног акта странци која је подноси истекао дана 01.04.2012. године у недељу, а да је тужба поднета овом суду препорученом пошиљком R 3610818 ПТТ 11187 дана 02.04.2012. године. Како је у конкретном случају последњи дан рока за подношење тужбе у управном спору падао у недељу 01.04.2012. године, односно у дан када суд не ради, то исти у смислу одредбе члана 103. став 4. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11), који се сходно примењује на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима истиче протеком првог наредног радног дана, односно 02.04.2012. године понедељак, када је тужба предата Управном суду препорученом пошиљком.

Управни суд је оценио да није основан захтев тужиоца да суд, сагласно одредби члана 43. став 1. Закона о управним споровима, одлучи у овој ствари доношењем пресуде у спору пуне јурисдикције, будући да, по налажењу суда, природа ове ствари и утврђено чињенично стање не пружају поуздан основ за то.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, применом одредаба члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима тужбу уважио, поништио оспорено решење и предмет вратио туженом органу на поновно одлучивање, одлучујући као у диспозитиву ове пресуде, а у поновном поступку тужени ће донети нову, на закону засновану одлуку, у складу са примедбама Суда у погледу поступка, које су обавезујуће за тужени орган у смислу члана 69. став 2. истог Закона.

**ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ**
**дана 07.09.2016. године, 23 У.9650/16 (2012)**

**Записничар**
**Мира Стевић Капус, с.р.**

**Председник већа- судија**
**Стево Ђурановић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ТП